

«Jeg er ikke kristen, men jeg liker å snakke med kristne»

Kronikk av Ommund Rolfsen i dagen 14.06.2021

GUDSTJENESTE: Når disse forholdene er til stede, kan folkekirkekristne og gudstjenestekristne snakke sammen på tvers av ulik religiøs tro og praksis, skriver Ommund Rolfsen. Foto: Gorm Kallestad/NTB

De fleste menigheter snakker mest med seg selv. Det er få samtaler og få fellesskap i menighetene mellom mennesker med ulik religiøs tro og praksis.

Kanskje erfaringer fra populære kurs på Evenskjer i Sør-Troms kan inspirere menigheter til forandring?

Det er torsdag formiddag på Frivilligsentralen på Evenskjer. Kurset om hverdagshåp samler 19 deltakere, 4 menn og 15 kvinner.

2/3 av de frammøtte er folkekirkekristne. De er døpt, konfirmert og kommer til å bli begravd i Den norske kirke, men deltar sjelden eller aldri på en ordinær gudstjeneste.

De uttrykker også sitt forhold til kirken gjennom familiebegivenheter i kirken og tilknytningen til selve kirkebygget.

1/3 av kursdeltakere er gudstjenestekristne gjennom å delta ofte på gudstjeneste. I virkeligheten representerer deltakerne heller et kontinuum enn to atskilte grupper når det dreier seg gudstjenestedeltakelse.

Å samle ei så sammensatt gruppe skjer sjeldent i Kirke-Norge. Det vet jeg noe om etter å ha undersøkt nærmere fem hundre menigheter som bruker naturlig menighetsutvikling (<https://namunorge.no>).

Tre kurs

Fra januar 2019 har Skånland metodistmenighet tar initiativet til tre kurs i samarbeid med kommunens frivilligsentral, en pensjonert lege og Folkehøgskolen Nord-Norge.

Kursene har vært holdt på frivilligsentralen. Det første kurset handlet om aldring, det andre om helse, og det tredje kurset som ble avsluttet i november, handlet om hverdagshåp.

Deltakerne var samlet seks ganger i to timer annenhver torsdag formiddag.

Skånland metodistmenighet

I 2006 ble Metodistkirken, Skånland menighet, etablert som egen menighet. Menigheten ligger i Tjeldsund kommune med 4200 innbyggere helt sør i Troms og Finnmark fylke.

Menigheten har ni medlemmer. I 2019 samlet gudstjenestene i gjennomsnitt 25 deltakere.

Menighetens arbeid omfatter månedlige gudstjenester, to husfelleskap og ukentlig ungdomsklubb sammen med Den norske kirke.

Menigheten har fire pastorer/diakoner. En av dem, Helen Byholt Lovelace, er ansatt i 25 prosent stilling.

ROLFSEN: Ommund Rolfsen er kirkevekstforsker. Foto: Birgit Opheim

De fire ordinerte og de andre frivillige medarbeiderne er stort sett eldre enn seksti år. Menigheten har ikke eget kirkebygg.

Menigheten har siden 2006 drevet et kontinuerlig utviklingsarbeid ved å bruke naturlig menighetsutvikling, og den inspireres av Kirke på nye måter.

Naturlig menighetsutvikling understreker sammenhengen mellom menighetens sunnhet (vitalitet) og oppslutningen om gudstjenesten. For å evaluere denne sammenhengen gjennomfører menigheten annet hvert år en undersøkelse som fører til endringer i menighetens arbeid.

Undersøkelsen i 2018 inspirerte menigheten til dette nye og brede kurssamarbeidet.

Husfellesskapet

I løpet av tjue år har et husfellesskap på ca ti deltakere vært motoren i menigheten. Et par av deltakerne er blitt med det siste året.

Det gjør at husfellesskapet er mangfoldig når det gjelder religiøs tro og praksis. Husfellesskapet møtes ukentlig eller hver annen uke når det er kurs.

Det samles i et hjem. Da menighetsrådet i Metodistkirken gikk i bresjen for det første kurset, ble nesten alle i husfellesskapet ivrig med på kurset.

Skånland frivilligsentral

Kursene var i samarbeid med frivilligsentralen på Evenskjer som er administrasjonssenteret i kommunen. En frivilligsentral er en lokalt forankret møteplass, åpen for alle som har lyst til å delta innen frivillig virksomhet.

Sentralen utvikles av menneskene som er tilknyttet sentralen. Skånland frivilligsentral eies av Tjeldsund kommune.

Hva var det som bidro til at kursene ble populære?

Med lederen Laila Benjaminsen fungerer den som et veldig viktig kontaktpunkt for mennesker, foreninger/lag og det offentlige i lokalmiljøet, og tilbyr blant annet trimturer, nærmiljøkafé, småbarnstreff, datatreff, fredagsgrupper, ungdomsklubb og internasjonal kafé.

De tre kursene foregikk altså i den folkekirkelige Tjeldsund kommune med en svært liten metodistmenighet. Hva var det som bidro til at kursene ble populære?

Samarbeid

Fire ulike innbydere stod bak kursene i 2019 og 2020: Frivilligsentralen, en pensjonert lege, Metodistkirken og Folkehøgskolen Nord-Norge.

Kursene var på Frivilligsentralen, ikke i et kirkebygg. Ulike innbydere formidlet også at tilbudet var et kurs, ikke et kristent møte eller bønnemøte.

Både Frivilligsentralen, Folkehøgskolen og Metodistkirken har opplæring som en del av formålet for sin virksomhet. Metodistkirkens formål er «å være i tjeneste for alle mennesker blant annet gjennom gudstjenestefeiring, sakramentsforvaltning, opplæring og oppfostring i den kristne tro, tjeneste i lokalsamfunnet ...».

Frivilligsentralen skal blant annet «tilrettelegge for kompetanseutvikling for alle som er involvert». Den pensjonerte fastlegen forstår mer enn andre hvor viktig kunnskap og sosialt fellesskap er for menneskers helse.

Kursene ga alle innbyderne en anledning til å oppfylle sine formål.

Kurs

Ulike innbydere formidlet også at tilbudet var et kurs, ikke et kristent møte eller bønnemøte.

Kursene i 2019 og 2020 hadde svært kompetente foredragsholdere blant annet fra UiT Norges arktiske universitet. Dette forsterket budskapet om at tilbudet var en læringsarena og ikke et kristent møte.

Tillit

Ved å melde seg på kurset uttrykte deltakerne at de stoler på lederen for frivilligsentralen, legen, de to metodistpastorene som underviste og folkehøgskolelæreren som ledet kursene.

Han er også leder for Metodistkirkens menighetsråd. Alle disse har bodd mange år i kommunen og fått tillit på Evenskjer.

Mange har erfart at de kan stole på disse fem personene. Den samme tilliten gjelder også de institusjonene de representerer: den lokale metodistmenigheten, folkehøgskolen og frivilligsentralen.

Tilliten økte sannsynligvis da disse enkeltpersonene og institusjonene begynte å samarbeide. I kommunen snakkes det vanligvis lite om religiøs tro, tilhørighet og praksis.

Derfor er tillit avgjørende for at slike samtaler skal skje mellom folk med ulik religiøs praksis.

Felles behov

De fire medlemmene av Metodistkirkens menighetsråd er alle eldre enn seksti år. Sekstiåringer har behov for kunnskap om aldring og helse.

Det er også et allment behov for håp i koronaens tid. De tre kursene møtte felles behov på tvers av ulik gudstjenestep praksis.

Ikke skille mellom vi og de

Det er vanlig i menigheter å skille mellom vi som er med i menigheten og de som ikke er det. På kursene kunne ikke alle deltakerne plasseres like lett som vi eller de.

Enkeltpersoner med ulike religiøs tro, tilhørighet og praksis var med både som innbydere, foredragsholdere og deltakere. Kursene hadde som mål å dele allmennmenneskelig erfaring knyttet til aldring, helse og håp.

Kursene ga rom for å dele kristen erfaring, men da som personlig erfaring og ikke som forkynnelse til omvendelse.

Sosiale nettverk

Frivilligsentralen arrangerte kafé hver tirsdag og datatreff hver torsdag morgen. Disse arrangementene fungerte som møtested også for mennesker med ulike gudstjenestevaner.

Kursene om aldring, helse og håp var blant samtaleemnene, og erfarne deltakere kunne invitere nye deltakere til kursene. Datatreffet var ferdig like før kursene startet, og flere deltok begge steder.

Andre steder?

I den folkekirkelige Tjeldsund kommune samlet den lokale metodistmenigheten både folkekirkekristne og gudstjenestekristne til kurs. Dette kan også skje andre steder.

Det skjer lettere dersom alle disse forholdene er til stede:

1. Menigheten er vant med en ledet menighetsutvikling som innebærer endring.
2. Gudstjenestekristne har folkekirkekristne venner.
3. Det inviteres til kurs, ikke gudstjeneste.
4. Menigheten arrangerer kursene sammen med enkeltpersoner og organisasjoner utenfor menigheten.
5. Kursene gjenspeiler viktige felles kulturelle verdier som tillit, gjensidighet og erfaringsdeling.
6. Kursinnholdet møter behov som er felles for gudstjenestekristne og folkekirkekristne.

Når disse forholdene er til stede, kan folkekirkekristne og gudstjenestekristne snakke sammen på tvers av ulike religiøs tro og praksis.

Menighetene får møteplasser hvor flere sier: «Jeg er ikke kristen, men jeg liker å snakke med kristne om viktige ting».